

ІНСТИТУАЛІЗАЦІЯ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ БЮДЖЕТНОЇ БЕЗПЕКИ: СУБ'ЄКТНЕ ОНОВЛЕННЯ

©2021 СВІРКО С. В., ТАРАСОВА Т. О.

УДК 351:336
JEL Classification: E02

Свірко С. В., Тарасова Т. О.

Інституалізація державного управління у сфері бюджетної безпеки: суб'єктне оновлення

Метою публікації є формування загального бачення інституалізації державного управління у сфері бюджетної безпеки та опрацювання її останніх тенденцій. У процесі дослідження застосовані системний, інтегральний, комплексний та логічний підходи. Запропоновано під інституалізацією державного управління бюджетною безпекою розуміти процес ідентифікації відповідних інститутів, формалізації та систематизації фундаментальних положень (об'єкт, мета, принципи, функції, завдання, форми, норми), їх зв'язків, комунікацій у межах державного управління бюджетною безпекою зокрема та загалом, в цілому або в контексті відповідного фокусного запиту. Ідентифіковано згідно з законодавством України регуляторні інституції прямої та непрямої дії щодо бюджетної безпеки, зокрема: прямої дії – Міністерство фінансів, Верховна Рада України; непрямої дії – Міністерство економіки, Рахункова палата, Державна аудиторська служба України, Державна митна служба України, Державна казначейська служба України, Державна служба фінансового моніторингу. На підставі опрацювання законодавчих документів сформовано загальну інституційну модель діяльності Бюро економічної безпеки. Аналіз її положень надав підстави для формування пропозиції з уточнення Закону України «Про Бюро економічної безпеки в Україні» через внесення окремого розділу III «Напрями діяльності Бюро економічної безпеки України» в розрізі запропонованої його структури; положення бюджетної безпеки представлені у трьох проєктних статтях закону, в яких закріплено об'єкти уваги Бюро економічної безпеки, підстави для початку діяльності, комунікації). Перспективи подальших наукових розвідок вбачаються у продовженні деталізації інституційних положень за всіма з заявлених регуляторних інституцій, з визначенням проблемних позицій за кожним з них в контексті об'єкта дослідження – державного управління бюджетною безпекою – та формування рекомендацій з їх розв'язання.

Ключові слова: інституалізація державного управління в сфері бюджетної безпеки, регуляторні інституції, економічна безпека, бюджетна безпека.

DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-0712-2021-2-56-62>

Рис.: 2. Бібл.: 24.

Свірко Світлана Володимирівна – доктор економічних наук, професор, професор кафедри економічної безпеки, державного управління та адміністрування, Державний університет «Житомирська політехніка» (вул. Чуднівська, 103, Житомир, 10005, Україна)

E-mail: svs3@ukr.net

Тарасова Тетяна Олексіївна – доктор економічних наук, професор, професор кафедри фінансів та обліку, Харківський державний університет харчування та торгівлі (вул. Клочківська, 333, Харків, 61051, Україна)

E-mail: paluhtatiana@gmail.comORCID: <http://orcid.org/0000-0002-8129-7277>Researcher ID: <https://publons.com/researcher/1995990/>UDC 351:336
JEL Classification: E02

Svirko S. V., Tarasova T. O. Institutionalization of Public Administration in the Field of Budget Security: Subjective Renewal

The article aims at forming a general vision of the institutionalization of public administration in the field of budget security and summing up the latest trends in the sphere. Systematic, integral, complex and logical approaches are used in the research. It is suggested to understand the institutionalization of public budget security management as the process of identifying relevant institutions, formalizing and systematizing fundamental provisions (object, purpose, principles, functions, tasks, forms, and norms), their connections and communications within public budget security management in particular and in general, as a whole or in the context of a particular focal request. Regulatory institutions of direct and indirect action as for budget security are identified in accordance with the legislation of Ukraine, namely: the Ministry of Finance and the Verkhovna Rada of Ukraine are institutions of direct action; the Ministry of Economy, the Accounting Chamber, the State Audit Service of Ukraine, the State Customs Service of Ukraine, the State Treasury Service of Ukraine, and the State Financial Monitoring Service are institutions of indirect action. A general institutional activity model for the Bureau of Economic Security of Ukraine is designed on the basis of the elaboration of legislative documents. The analysis made of its provisions provides grounds for formulating a proposal to clarify the Law of Ukraine «On the Bureau of Economic Security in Ukraine» by introducing a new section III «Lines of Activity of the Bureau of Economic Security of Ukraine» with a specific structure; provisions of budget security are presented in three draft articles of the law, enumerating the objects of regard for the Bureau of Economic Security and the grounds for starting activity and communication. Prospects for further research are seen in continuing to detail the institutional provisions for all the declared regulatory institutions, while identifying vulnerabilities for each of them with regard to the object of the research, i.e., public budget security management, and in suggesting recommendations for their solution.

Keywords: budget security, economic security, institutionalization of public administration in the field of budget security, regulatory institutions.

Fig.: 2. Bibl.: 24.

Virko Svitlana V. – Doctor of Sciences (Economics), Professor, Professor of the Department of Economic Security, Public Management and Administration, Zhytomyr Polytechnic State University (103 Chudnivska Str., Zhytomyr, 10005, Ukraine)

E-mail: sv3@ukr.net

Tarasova Tetiana O. – Doctor of Sciences (Economics), Professor, Professor of the Department of Finance and Accounting, Kharkiv State University of Food Technology and Trade (333 Klochkivska Str., Kharkiv, 61051, Ukraine)

E-mail: paluhtatiana@gmail.com

ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-8129-7277>

Researcher ID: <https://publons.com/researcher/1995990/>

Вступ. На сьогодні інститути суспільного життя розглядаються як елемент суспільного багатства [1, с. 128]. Інституціоналізм як один із напрямів економічної теорії являє собою наукове спрямування, що досліджує певні інститути, такі як держава чи корпорації, беручи в основу не тільки економічні проблеми, але й пов'язує їх з проблемами соціальними, політичними, етичними, правовими й іншими [1, с. 657; 2, с. 290; 3–9]. Дослідження в цьому напрямку тривають вже понад 100 років і поступово з економічної сфери перенесені до інших наукових напрямів, зокрема соціології, політології тощо. Наука про державне управління тільки опановує питання інституалізації, і з цього приводу цікавим буде висновок науковців вищезазначеного спрямування, який обґрунтовує важливість таких досліджень: «Інституалізація повноважень органів державної влади полягає в тому, що кожен інститут державного управління отримує визначені тільки для нього специфічні повноваження, які він повинен ретельно виконувати з метою підтримки нормального функціонування, подальшого розвитку об'єктів суспільного сектора та персональної підзвітності і відповідальності перед державою за допущені недоліки й прорахунки у цій роботі. Інституалізація повноважень органів державного управління дозволяє керівникам і спеціалістам у цій галузі: по-перше, знати, до якого конкретно інституту можна звернутись з певною проблемою і вирішити її; по-друге, з'ясувати, хто нестиме персональну відповідальність у випадку невирішення (затягування з вирішенням) відповідної проблеми; по-третє, подати до суду на інституалізований інститут за невиконання ним доручених йому державою повноважень і застосування до нього певних фінансових санкцій [10, с. 203–204; 11, с. 121]. Зважаючи на визначальну роль бюджетної безпеки в житті країни в цілому, опанування проблематики інституалізації державного управління у сфері бюджетної безпеки є вкрай актуальним і необхідним.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемами побудови теоретичних засад державного управління переймалися такі вчені: О. Борисенко, С. Бела, А. Дегтяр, С. Домбровська, О. Євсюков, О. Іляш, В. Коврегін, С. Майстер, С. Полторак, А. Помази-Пономаренко, І. Приходько, В. Садковий, Г. Ситник, В. Степанов, Д. Юрковський та ін. Питання державного управління в сфері державної безпеки опановували науковці: М. Потебенько, В. Гончаренко, М. Мельник, М. Хавронюк, С. Яценко, С. Гордієнко, В. Пилипчук, І. Корж, О. Вовк, В. Чумак,

В. Настюк, І. Козьяков, М. Медвідь, М. Баюк, А. Янчук, Б. Берданський, Н. Серьогіна, Г. Куц. Наукове опрацювання положень бюджетної безпеки у різні часи здійснили вчені: О. Барановський, О. Білорус, О. Власюк, В. Геєць, В. Горбулін, Г. Дарнопих, І. Бінько, М. Єрмошенко, Я. Жаліло, Г. Іващенко, А. Кістерський, Г. Козаченко, В. Мартинюк, В. Мунтян, Є. Олейніков, Г. Пастернак-Таранушенко, С. Пирожков, В. Предборський, А. Сухоруков, В. Шлемко. Наукове спрямування державного управління бюджетною безпекою опрацьовували науковці: А. Кулінська, Т. Луцик-Дубова, Н. Залізко, Т. Яковенко. Питання інституалізації державного управління вивчали А. Васіна, С. Сітарський. Зазначаючи результативність здійснених досліджень, зауважимо, що питання інституалізації державного управління у сфері бюджетної безпеки залишились поза їх увагою. Отже, дослідження останніх потребують активізації в часі та просторі.

Мета статті – сформулювати загальне бачення інституалізації державного управління у сфері бюджетної безпеки та дослідити її останні тенденції.

Виклад основного матеріалу. Процес інституалізації державного управління у сфері бюджетної безпеки на практиці триває вже близько 15 років; проте він не набув концептуалізації на теоретичному полі, яку пропонується розпочати з термінологічного пошуку. В цілому під інституалізацією розуміють «...процес визначення і закріплення соціальних норм, правил, статусів і ролей, приведення їх у систему, здатну діяти у напрямі задоволення деякої суспільної потреби. В науці – етап, коли процес продукування нею знань стає методологічно упорядкованим, а також залежним від організаційних форм, в яких він набуває якостей спеціалізованої суспільної практики; становлення різноманітних комунікативних органів науки – наукових інституцій, що відбувається в ході перетворення наукових досліджень у спеціалізовану суспільну діяльність» [12]. В контексті об'єктної спрямованості дослідження пропонується під інституалізацією державного управління бюджетною безпекою розуміти процес ідентифікації відповідних інститутів, формалізації та систематизації фундаментальних положень (об'єкт, мета, принципи, функції, завдання, форми, норми), їх зв'язків, комунікацій в межах державного управління бюджетною безпекою зокрема та загалом, в цілому або в контексті відповідного фокусного запиту.

Подальшу розбудову засад інституалізації державного управління бюджетною безпекою доречно продовжити через ідентифікацію її суб'єктного поля. На сьогодні, згідно

з законодавством України, регуляторними інституціями прямої та непрямої дії щодо бюджетної безпеки виступають [13–20]:

- прямої дії – Міністерство фінансів, Верховна Рада України;
- непрямої дії – Міністерство економіки, Рахункова палата, Державна аудиторська служба України, Державна митна служба України, Державна казначейська служби України, Державна служба фінансового моніторингу.

Майже всі з означених інституцій мають давнішу історію виникнення, а значить сформоване, хоча й не систематизоване внутрішнє та зовнішнє інституційне середовище. Проте останній рік держава анонсувала утворення нової інституції державного управління у сфері економічної безпеки загалом, а отже, і бюджетної безпеки зокрема

[21] – Бюро економічної безпеки. Розглянемо інституціональні засади його діяльності загалом [22]:

Статус – державний правоохоронний орган;

Мета – запобігання, виявлення, припинення, розслідування та розкриття кримінальних правопорушень у відповідній однойменній сфері, віднесених законом до його підслідності;

Принципи, функції та завдання діяльності Бюро економічної безпеки наведені на рис. 1. Зауважимо, що відповідним нормативним документом функціональні спрямування вказаного органу не вказані, проте, з огляду на прописані останнім мету та повноваження, функції Бюро економічної безпеки вбачаються такими (рис. 1).

Повноваження – в контексті об'єкта дослідження – бюджетної безпеки – важливим до опрацювання є склад повноважень Бюро економічної безпеки (рис. 2).

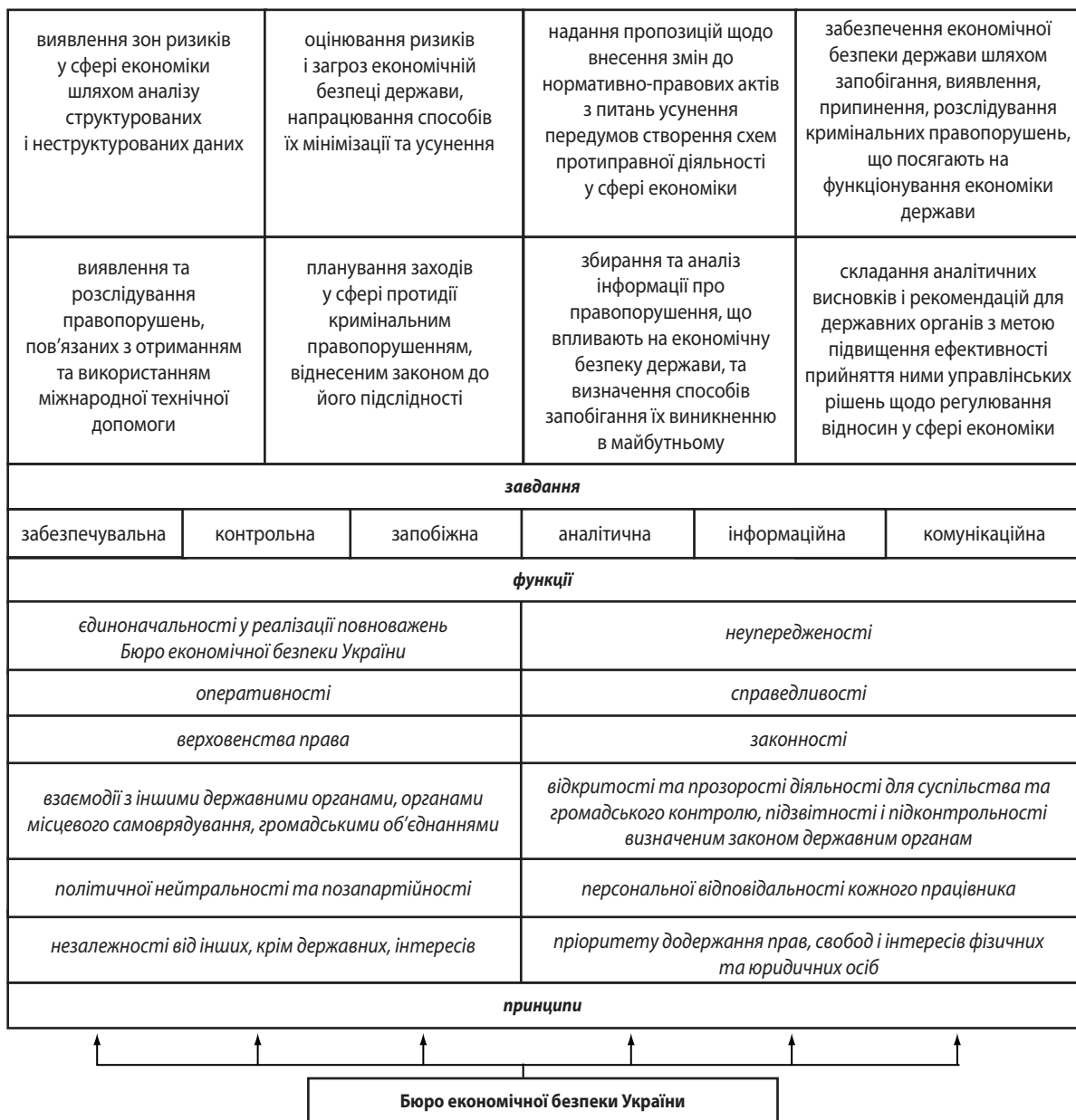

Рис. 1. Принципи, функції та завдання Бюро економічної безпеки України

Джерело: узагальнено авторами

здійснює оперативно-розшукову діяльність та досудове розслідування у межах передбаченої законом підслідності	збирає, обробляє та аналізує інформацію щодо кримінальних правопорушень, віднесених законом до його підслідності	приймає нормативно-правові акти з питань, що належать до компетенції Бюро економічної безпеки України	укладає міжнародні договори міжвідомчого характеру з відповідними органами іноземних держав	забезпечує роботу з підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників Бюро економічної безпеки України	звіт про свою діяльність у порядку, визначеному Законом «Про Бюро економічної безпеки України», та інформує суспільство про результати своєї роботи
здійснює інформаційно-пошукову та аналітично-інформаційну роботу з метою виявлення та усунення причин і умов, що сприяють вчиненню кримінальних правопорушень, віднесених до підслідності БЕБ України	здійснює розшук осіб, які переховуються від органів досудового розслідування, слідчого судді, суду або ухиляються від відбування кримінального покарання за вчинення кримінальних правопорушень, віднесених законом до його підслідності	залучає в межах компетенції у передбачений законодавством спосіб, у тому числі на договірних засадах, кваліфікованих спеціалістів та експертів, у тому числі іноземців	формує аналітичні матеріали з метою оцінювання загроз та ризиків вчинення (зростання кількості) кримінальних правопорушень, віднесених законом до його підслідності	здійснює міжнародне співробітництво з компетентними органами іноземних держав на підставі законів та міжнародних договорів України	у випадках, визначених законом, здійснює провадження у справах про адміністративні правопорушення, приймає рішення про застосування адміністративних стягнень
здійснює інформаційну взаємодію з органами державної влади, органами місцевого самоврядування, органами судової влади, іншими державними органами, підприємствами, установами та організаціями, компетентними органами іноземних держав та міжнародними організаціями	витребує та одержує у встановленому законом порядку від інших правоохоронних та державних органів, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій інформацію, необхідну для виконання повноважень БЕБ України	ініціює у компетентних органах іноземних держав розгляд справ про захист прав та інтересів держави з питань, що стосуються виконання обов'язків Бюро економічної безпеки України, виступає як представник держави під час розгляду таких справ. За потреби БЕБ України має право залучати до такого розгляду експертів за відповідними напрямками	використовує гласних і негласних штатних та позаштатних працівників на підставах та в порядку, встановлених законом, дотримуючись умов добровільності і конфіденційності таких відносин, матеріально і морально заохочує осіб, які надають допомогу в запобіганні, виявленні, припиненні і розслідуванні кримінальних правопорушень, віднесених до підслідності БЕБ України	укладає договори відповідального зберігання з підприємствами, установами, організаціями з метою зберігання речових доказів, вилучених у ході досудового розслідування, які потребують особливих умов зберігання	здійснює інші повноваження, передбачені Кримінальним процесуальним кодексом України, Законом «Про Бюро економічної безпеки України» та іншими законами України
<i>повноваження</i>					
Бюро економічної безпеки України					

Рис. 2. Повноваження Бюро економічної безпеки України

Джерело: узагальнено авторами

Зв'язки та комунікації: з органами державної влади, органами місцевого самоврядування, іншими органами влади, підприємствами, установами та організаціями, банками та іншими фінансовими установами, у тому числі з Президентом України, Верховною Радою України, Радою громадського контролю при Бюро економічної безпеки України, Державною службою моніторингу, Антимонопольним комітетом України, Фондом державного майна України, органами державного фінансового контролю, Центральним депозитарієм цінних паперів, Національним банком України тощо;

Форма діяльності: досудове розслідування, інформаційно-пошукова, оперативно-розшукова, аналітично-інформаційна, регуляторна, відповідальне збереження конфіскованого майна;

Нормативно-правове забезпечення діяльності: Конституція України і відповідні рішення Конституційного Суду, Бюджетний кодекс України, Господарський кодекс України, Кодекс України про адміністративні правопорушення, Кримінальний кодекс України, Податковий кодекс України, Закон України «Про Бюро економічної безпеки України», Закон України «Про державну службу в Україні», Укази Президента тощо.

Аналіз наведених положень та інших позицій вищевказаного нормативного документа свідчить про відсутність визначення об'єктної сфери дій вказаного органу виконавчої влади [22].

Водночас чинними нормативними документами закріплено таку структуру економічної безпеки країни, зокрема: виробнича, демографічна, енергетична, зовнішньоекономічна, інвестиційно-інноваційна, макроекономічна, продовольча, соціальна, фінансова безпеки (банківська, небанківського фінансового сектора, боргова, бюджетна, валютна, грошово-кредитна) [21]. Така науково обґрунтована класифікація економічної безпеки має лягти в основу Закону України «Про Бюро економічної безпеки України» через формалізацію у вигляді окремого розділу III «Напрями діяльності Бюро економічної безпеки України». У першій статті цього розділу варто прописати відповідно всі напрями діяльності вказаного органу виконавчої влади у розрізі елементних складових економічної безпеки, а в наступних дев'яти визначити вектори уваги за всіма з цих напрямів, з деталізацією фінансової безпеки за підскладовими, зокрема:

III «Напрями діяльності Бюро економічної безпеки України»

Стаття 29. Структуризація діяльності Бюро економічної безпеки України за сферами;

Стаття 30. Діяльність в сфері виробничої безпеки.

Стаття 31. Діяльність в сфері демографічної безпеки.

Стаття 32. Діяльність в сфері енергетичної безпеки.

Стаття 33. Діяльність в сфері зовнішньоекономічної безпеки.

Стаття 34. Діяльність в сфері інвестиційно-інноваційної безпеки.

Стаття 35. Діяльність в сфері продовольчої безпеки.

Стаття 36. Діяльність в сфері фінансової безпеки.

Стаття 36.1. Діяльність в сфері бюджетної безпеки.

.....

Деталізація та представлення положень бюджетної безпеки потребує уточнення концептуальних положень бюджетної безпеки, які виглядають таким чином [23; 24]:

- предметом бюджетної безпеки виступає бюджетна система, бюджетний процес, бюджетний механізм;
- суб'єктами бюджетної безпеки виступають органи державної влади та місцевого самоврядування;
- об'єктами бюджетної безпеки є елементи бюджетної системи, бюджетного процесу, бюджетного механізму, структури бюджету тощо;
- бюджетна безпека виступає складовою бюджетної політики на рівні Державного та місцевих бюджетів, а отже системи управління Державним та місцевими бюджетами;
- з точки зору процесуально-діяльнісного підходу «бюджетна безпека» ідентифікується як процес, що здійснюється в процесі людської діяльності;
- з точки зору явищного підходу тлумачення слова «безпека» у словниках української мови свідчить про однозначне визначення цього явища як «стан», зокрема: фінансової захищеності сектора загального державного управління, що характеризується платоспроможністю та фінансовою стійкістю держави, як економічного суб'єкта, що надає можливість інституціональним одиницям вказаного сектора реалізовувати повноваження на виконання функцій держави максимально результативно й ефективно в умовах мінливого середовища, зовнішніх і внутрішніх загроз;
- метою бюджетної безпеки є розбудова оптимальних за структурою і внутрішнім наповненням та стійких до різних загроз Державного та місцевих бюджетів;
- завданнями бюджетної безпеки є вивчення, упредження та ліквідація факторів та чинників-загроз, оптимізація внутрішньої структури визначальних об'єктів.

На підставі вищевказаного положення статті 36.1 пропонується представити таким чином:

- «1. Бюро економічної безпеки України задля досягнення бюджетної безпеки країни в межах загальних повноважень, визначених статтею 8 цього Закону, може проводити відповідну оперативно-розшукову, інформаційно-пошукову та аналітично-інформаційну діяльність, а також досудове дослідження в межах бюджетної системи країни на всіх його рівнях, бюджетного процесу на всіх його етапах та за всіма їх учасниками, згідно з Бюджетним кодексом України.
2. Підставою для початку здійснення відповідної діяльності, в межах закріплених статтею 8 повноважень, виступає звернення громадян, органів виконавчої влади усіх рівнів, різних економічних суб'єктів, а також інформаційні дані економічного характеру.
3. В процесі реалізації завдань та здійснення повноважень у межах своєї діяльності Бюро економічної безпеки повинна мати постійні комунікаційні

зв'язки з Президентом України, Верховною Радою України, Міністерством фінансів України, Міністерством економіки України, Рахунковою палатою України, Державною аудиторською службою України, Державною митною службою України, Державною казначейською службою України, Державною службою фінансового моніторингу, Центральним депозитарієм цінних паперів, Національним банком України, Антимонопольним комітетом України, Фондом державного майна України».

Такий підхід забезпечить чіткий інституціональний каркас щодо об'єктно-сферної уваги Бюро економічної безпеки України як в цілому, так і в сфері бюджетної безпеки зокрема.

Висновки. Опрацьовані первинні інституціональні засади державного управління в сфері бюджетної безпеки мають бути продовжені через деталізацію інституційних положень за всіма з заявлених органів виконавчої влади та колегіального органу (Рахункової палати), з визначенням проблемних позицій за кожним з них в контексті об'єкта дослідження – державного управління бюджетною безпекою – та формування рекомендацій з їх розв'язання. Саме такий науковий результат дозволить сформуванню науко-грунтовну основу інституалізації державного управління бюджетною безпекою, результатом якої стане розбудова життєздатного механізму, що забезпечить безперервне й ефективне функціонування органів державного управління, що здійснюють діяльність з управління бюджетною безпекою.

ЛІТЕРАТУРА

1. Сілантьєв О. І. Інститути як складова суспільного багатства та чинник синтезу його складових. *Бізнес Інформ*. 2017. № 9. С. 128–135.
2. Економічна енциклопедія : в 3 т. / відпов. ред. С. В. Мочерний. Т. 1. Київ : Академія ; Тернопіль : Академія народного господарства, 2000. 863 с.
3. Черчата А. О. Державно-приватне партнерство як результат інтеграції держави та бізнес-структур. *Науковий вісник Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу*. 2020. Вип. 1 (21). С. 94–102.
4. Черчата А. О., Тарасова Т. О., Штогрин М. В. Інформаційно-аналітичне забезпечення управління сталим розвитком інституціональних одиниць. *Науковий вісник Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу (серія «Економіка та управління в нафтовій і газовій промисловості»)*. 2020. № 2 (22). С. 99–108.
5. Тарасова Т. О., Черчата А. О. Соціально-перетворюючі інвестиції як механізм консолідації фінансових ресурсів державного та приватного секторів // Розвиток харчових виробництв, ресторанного та готельного господарств і торгівлі: проблеми, перспективи, ефективність : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (Харків, 14 трав. 2020 р.). Харків : ХДУХТ, 2020. С. 67–68. URL: http://elib.hduht.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/5472/1/tk2_14.05.20.pdf
6. Тарасова Т. О., Черчата А. О., Міхальський К. Організаційні аспекти управління інноваційною діяльністю: синтез фінансового та інтелектуального капіталів // Системне забезпечення економічної активності та сталого розвитку суб'єктів підприємницької діяльності : кол. моногр. Харків : ХДУХТ, 2020. С. 196–209.
7. Andrusiv U., Kinash I., Cherchata A., Polyanska A., Dzoba O., Tarasova T., Lysak H. Experience and prospects of innovation development venture capital financing. *Management Science Letters*. 2020. Vol. 10. P. 781–788.
8. Ізмайлов Я. О. Облік та оподаткування в умовах інвестиційно-інноваційного розвитку, цифровізації та глобалізації економічних відносин : монографія. Житомир : ДУ «Житомирська політехніка», 2021. 407 с.
9. Політична енциклопедія / редкол. : Ю. Левенець (голова), Ю. Шаповал (заст. голови) та ін. Київ : Парламент. вид-во, 2011. 808 с.
10. Енциклопедія державного управління : у 8 т. / наук.-ред. колегія : Ю. В. Ковбасюк (голова) та ін. Київ : НАДУ, 2011. Т. 2 : Методологія державного управління / наук.-ред. колегія : Ю. П. Сурмін (співголова), П. І. Надолішній (співголова) та ін. 2011. 692 с.
11. Сітарський С. М. Інституалізація діяльності органів державної влади в контексті врегулювання політичних конфліктів. *Економіка та держава*. 2014. № 9. С. 117–123.
12. Стельмах С. П. Інституціоналізація історичної науки // Енциклопедія історії України : Т. 3 : Е-Й / редкол. : В. А. Смолій (голова) та ін. Київ : Наук. думка, 2005. 672 с.
13. Про затвердження Положення про Міністерство фінансів України : Постанова Кабінету Міністрів України від 20.08.14 № 375. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/375-2014-p#Text>
14. Питання Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства : Постанова Кабінету Міністрів України від 11.09.2019 № 838. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/838-2019-p#Text>
15. Про Рахункову палату : Закон України від 02.07.2015 № 576-VIII. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/576-19>
16. Про затвердження положення про Державну аудиторську службу України : Постанова Кабінету Міністрів України від 03.02.16 № 43. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/43-2016-p#Text>
17. Про затвердження Положення про Державну податкову службу України та Державну митну службу України : Постанова Кабінету Міністрів України від 06.03.19 № 227. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/227-2019-p#n15>
18. Про затвердження положення про Державну казначейську службу України : Постанова Кабінету Міністрів України від 15.04.15 № 215. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/215-2015-p#Text>
19. Про затвердження Положення про Державну службу фінансового моніторингу України : Постанова Кабінету Міністрів України від 29.07.15 № 537. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/537-2015-p#Text>
20. Грицишен Д. О., Свірко С. В., Яремчук І. М. Архітектура адаптивної моделі діяльності рахункової палати України. *Ефективна економіка*. 2018. № 11. URL: http://www.economy.nauka.com.ua/pdf/11_2018/20.pdf
21. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо розрахунку рівня економічної безпеки України : Наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 29.10.2013 № 1277. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1277731-13>
22. Про Бюро економічної безпеки : Закон України від 28.01.21 № 1150-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1150-20#Text>

23. Грицишен Д. О., Свірко С. В., Супрунова І. В. Бюджетна безпека як об'єкт аналітичних досліджень в умовах реформування системи управління місцевими бюджетами. *Інвестиції: практика та досвід*. 2019. № 24. С. 129–134.

24. Плешакова Н. А., Гриб Т. М. Економічна сутність та роль бюджетної безпеки держави: вітчизняний і зарубіжний досвід. *Бізнес Інформ*. 2019. № 2. С. 362–366.

REFERENCES

- Andrusiv, U. et al. "Experience and prospects of innovation development venture capital financing". *Management Science Letters*, vol. 10 (2020): 781-788.
- Cherchata, A. O. "Derzhavno-privatne partnerstvo yak rezultat intehtatsii derzhavy ta biznes-struktur" [Public-private Partnership as a Result of Integration of the State and Business Structures]. *Naukovyi visnyk Ivano-Frankivskoho natsionalnoho tekhnichnoho universytetu nafty i hazu*, no. 1(21) (2020): 94-102.
- Cherchata, A. O., Tarasova, T. O., and Shtohryn, M. V. "Informatsiino-analitychne zabezpechennia upravlinnia stalym rozvytkom instytutsionalnykh odynits" [Information and Analytical Support for the Management of Sustainable Development of Institutional Units]. *Naukovyi visnyk Ivano-Frankivskoho natsionalnoho tekhnichnoho universytetu nafty i hazu (Seriiia «Ekonomika ta upravlinnia v naftovii i hazovii promyslovosti»*, no. 2(22) (2020): 99-108.
- Ekonomichna entsyklopediia* [Economic Encyclopedia], vol. 1. Kyiv: Akademiia; Ternopil: Akademiia narodnoho hospodarstva, 2000.
- Entsyklopediia derzhavnogo upravlinnia* [Encyclopedia of Public Administration], vol. 2 : Metodolohiia derzhavnogo upravlinnia. Kyiv: NADU, 2011.
- Hrytsyshen, D. O., Svirko, S. V., and Suprunova, I. V. "Biudzhethna bezpeka yak obiekt analitychnykh doslidzhen v umovakh reformuvannia systemy upravlinnia mistsevymy biudzhethamy" [Budget Security as an Object of Analytical Research in the Context of Reforming the Local Budget Management System]. *Investytsii: praktyka ta dosvid*, no. 24 (2019): 129-134.
- Hrytsyshen, D. O., Svirko, S. V., and Yaremchuk, I. M. "Arkhitektonyka adaptivnoi modeli diialnosti rakhunkovoi palaty Ukrainy" [Architectonics of the Adaptive Model of Activity of the Accounting Chamber of Ukraine]. *Efektivna ekonomika*. 2018. http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/11_2018/20.pdf
- Izmailov, Ya. O. *Oblik ta opodatkuвання v umovakh investytsiino-innovatsiinoho rozvytku, tsyfrovizatsii ta hlobalizatsii ekonomichnykh vidnosyn* [Accounting and Taxation in Terms of Investment and Innovation Development, Digitalization and Globalization of Economic Relations]. Zhytomyr: DU «Zhytomyrska politekhnika», 2021.
- [Legal Act of Ukraine] (2013). <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1277731-13>
- [Legal Act of Ukraine] (2014). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/375-2014-n#Text>
- [Legal Act of Ukraine] (2015). <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/576-19>
- [Legal Act of Ukraine] (2015). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/215-2015-n#Text>
- [Legal Act of Ukraine] (2015). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/537-2015-n#Text>
- [Legal Act of Ukraine] (2016). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/43-2016-n#Text>
- [Legal Act of Ukraine] (2019). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/838-2019-n#Text>
- [Legal Act of Ukraine] (2019). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/227-2019-n#n15>
- [Legal Act of Ukraine] (2021). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1150-20#Text>
- Plieshakova, N. A., and Hryb, T. M. "Ekonomichna sutnist ta rol biudzhethnoi bezpeky derzhavy: vitchyzniani i zarubizhnyi dosvid" [The Economic Essence and Role of the Budget Security of the State: National and Foreign Experience]. *Biznes Inform*, no. 2 (2019): 362-366.
- Politychna entsyklopediia* [Political Encyclopedia]. Kyiv: Parlament. vyd-vo, 2011.
- Silantiev, O. I. "Instytuty yak skladova suspilnoho bahatstva ta chynnyk syntezy yoho skladovykh" [Institutions as a Constituent of the Social Wealth and a Factor of the Synthesis of its Constituents]. *Biznes Inform*, no. 9 (2017): 128-135.
- Sitarskyi, S. M. "Instytualizatsiia diialnosti orhaniv derzhavnoi vlady v konteksti vrehuliuвання politychnykh konfliktiv" [Institutionalization of Public Authorities in the Context of Political Conflict Resolution]. *Ekonomika ta derzhava*, no. 9 (2014): 117-123.
- Stelmakh, S. P. "Instytutsionalizatsiia istorichnoi nauky" [Institutionalization of Historical Science]. In *Entsyklopediia istorii Ukrainy : T. 3*. Kyiv: Nauk. dumka, 2005.
- Tarasova, T. O., and Cherchata, A. O. "Sotsialno-peretvoriuvachi investytsii yak mekhanizm konsolidatsii finansovykh resursiv derzhavnogo ta pryvatnoho sektoriv" [Socially Transformative Investments as a Mechanism for Consolidating Financial Resources of the Public and Private Sectors]. *Rozvytok kharchovykh vyrobnytstv, restorannoho ta hotelnoho hospodarstv i torhivli: problemy, perspektyvy, efektyvnist*. 2020. http://elib.hduht.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/5472/1/tk2_14.05.20.pdf
- Tarasova, T. O., Cherchata, A. O., and Mikhalskyi, K. "Orhanizatsiini aspekty upravlinnia innovatsiinou diialnistiu: syntezy finansovoho ta intelektualnoho kapitaliv" [Organizational Aspects of Innovation Management: Synthesis of Financial and Intellectual Capital]. In *Systemne zabezpechennia ekonomichnoi aktyvnosti ta staloho rozvytku subiektiv pidpriemnytskoi diialnosti*, 196-209. Kharkiv: KhDUKht, 2020.

Стаття надійшла до редакції 03.05.2021 р.